



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatvs
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 6. Nimia sanitatis conseruandæ cura idem studium impediri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

587 DE DISCRETIONE

rientia didicissent, non solū fideiū se-
luti obesse, qui praua sua doctrina de-
clarabāt se apertos Ecclesie inimicos,
sed etiam quosdā Ecclesie filios, qui
vt minus amantes erant viue crucis
Christi, qualis in mortificatione quo-
tidiana cernitur, suis dictis alios à san-
ctissimo instituto mortificandi se, oc-
cultè retrahebant.

CAPVT. VI.

*De alio mortificationis impedimen-
to, nempe nimia cura sanitatis
conseruanda.*

INTER discretionis regulas vna
fuit, ne mortificationes vlla fiat
cum sanitatis, viriumque natura-
lium notabili detrimento: verū quia
contingit nonnullos ab infesto huma-
næ salutis hoste, proprioque amore &
tepiditate deceptos, ex immoderata
valetudinis conseruandæ cura, cum in-
genti animæ suæ iactura mortificatio-
nis exercitium negligere. operæ pro-
tium duxi, hic aliquas regulas doctri-
næ sanctorū conformes, pro cauendo.

IN MORTIF. SERVAND. 599

in alteram partem excessu, ponere. Principio itaque certum est, quotiescunque periti medici, vel alij homines prudentes & spiritualibus rebus exercitati, in Domino iudicant, seruum aliquem Dei, si huic vel illi mortificatio ni operam det, de incolumitate corporis periclitaturum, laudabile esse illi prohibere talis mortificationis exercitium. Quanquam, cui natura equo procliuior est in corporis commoda & delicias, alienior autem ab omnibus incommodis & pœnis, facile in fraudem à proprio iudicio induci potest, vt quod necessarium non est ad valetudinem, tamen iudicet esse; & quod nō est admodum noxium, arbitretur esse. Eoq; facilius induci potest, si huic inclinationi inordinatę præterea accedat pusillanimitas ex compassione naturali, vel metu damni, quod aliàs expertus est immoderatis pœnitentijs, profecta: tunc enim procliuus iudiciū proprium excæcatur, & deceptio maior est.

Hinc verò fit, vt necessitatis sanitatis q; prætextu tales anhelent ad lautiores cibos palatui ipsorū congruentes.

Ecce

fu-

fugiant autem omnia incommoda & penitentias, etiam si id fiat cum damno animæ ipsorum. & proximi offendiculo. Deinde ita informet medicos, ut potius præscribant quæ eorum gustui, quàm quæ reuera sanitati recuperandæ sunt accommodata. Qua de re sic loquitur. S. Bernardus, in sermone de triplici genere bonorum. Nihil cogitari, inquit, ultra dandum, vel querendum est præter sanitatem. Sed hic fons est, quæ nolo vos lateat. Insiliatur enim voluptas sanitati, & tam sibi malignitate persequitur, ut vix eaque vel possit cauere, vel non erit. Unde est, quod multi ad tam bestiales & rebelles impetus descenderunt, vel, & licet veritas occiderunt, ut voluptatem præferant sanitati, & illi sibi ipsi sapientissime voluntur, quæ serui difficiles & accuratissimi subsequi passionem. Et alibi proposita sententia Christi: Qui voluerit animam suam saluam facere, perdet eam. Hippocrates, inquit, & sequaces eius docent, animas saluas facere in hoc mundo: Christus & eius discipuli perdere, quænam vos è duobus sequi magistrum eligitis? At manifestum se facit, qui sic dicitur

Matt. 16.
Bern. serm.
30, in Cant.

IN MORTIF. SERVAND. 190

putat. hoc oculis, hoc capiti. & illud pe-
 ctori vel stomacho nocet. Profecto v-
 nusquisq; quod à magistro suo didicit,
 hoc in medium profert. Epicurus atq;
 Hippocrates, corporis alter voluptatem
 alter bonam habitudinem praefert. Me-
 us magister utriusq; rei contemptum pra-
 dicat. Anima in corpore vitam, quam
 summo studio iste unde sustentet, ille un-
 de & delectet inquiris, atq; inquirere
 docet. Saluator monet & perdere. Et in-
 fita. Quid verò prodest temperare à vo-
 luptatibus, & inuestigandis diuersita-
 tibus complexionum, ciborumq; varia-
 tionibus exquirere diu quotidianam expedere
 curam. Legumina, inquit, vëtofa sunt, ea
 seu stomachum grauat, lac capiti nocet,
 potum aqua non sustinet peccus, cantes nu-
 triunt melancholiam, cholera porri accedunt,
 pisces de stagno aut de lutosa aqua ma-
 penit suae complexionis non congrunt. Qua-
 le est hoc, ut in totis fluuijs, agris, hortis
 cellaris sine vix reperiri possit, quod co-
 medas? Puta, quaso, te monachum esse non
 medicum, nec de complexionis iudican-
 dum, sed de professione. Parce, obsecro, pri-
 uum quidem iuueni tua parce deinde labori
 ministranti, parce grauari domus,

Cc 4

patas

parce conscientia. Hęc omnia B. BERNARDVS, qui his verbis non improbatuit moderatam discretionem, quam uemus eam abstinentię seueritatem, quam experientia didicerimus nobis ad sanitatem vehementer obesse, sed superuacaneam tantum sollicitudinē quorundam, qui leui ex causa de qualitate ciborum queruntur. contra illud Apostoli: *Carnis curam ne feceritis desiderijs.*

1. Cor. 13.

In hoc tract. p. 3. c. 2.

VT verò intelligatur, quę cura licita sit & necessaria, hoc est, quam seruus Dei conseruandę vitę ac valetudini tribuere potest, quę que superflua & illicita, quam non potest, memoranda recolendum est, quod superius monuimus. etsi fas sit cuique studium aliquod ponere procurandis vitę valetudini que necessarijs, tamen neminē ea lege restrictū, vt pręstantiora, cōmodioraq; in quoque genere, siue vestitus, siue victus, siue habitationis, deligere teneatur, sed ea tantum, quorum vni nullum notabile damnum nouit vitę vel incolumitati suę accessurum. Deinde & illud obseruandum est, hoc delictum esse inter prudentiam carnis, quam

IN MORTIF. SERVAND. 592

quam B. Paulus ait esse inimicā Deo, *Rom. 8.*
mortemque culpæ & pœnæ æternæ
conciliare, & sapientiam spiritus, quæ
efficitrix est vitæ & veræ pacis: quod il
la provideat homini comoda corpo
ris, nullo ad animam habito respectu,
hoc est, siue noceant animæ, siue pro
sint: Quæ prudentia vsi sunt sapientif
simi quique Gentilium, eorumque
celeberrimi Medici, eaque ptoh dolor,
multi quoque fideles nunc vtuntur, ve
ro timore Dei destituti, quorum Deus
venter est: hæc verò, nempe sapientia
spiritus, quæ de cælo venit, ita prospici
cit homini de corporis commodis ad
valetudinem tuendam necessarijs, vt
tamen nullum detrimentum afferat
incolumitati animæ. Itaque corpori
omnes illas lautitias & superuacua cõ
moda adimit, quæ impedire possunt,
quò minus spiritus imperium in car
nem retineat, vel quò minus anima
contemplationibus, precibusque &
alijs virtutum exercitationibus vacare
possit, modò inde nullum graue vel
notabile damnum vitæ sanitati que
corporali inferatur, vti iam sæpè di
ctum est.

Cc 5 SAM

993 DE DISCRETIONE

In psal. 118.

s. contra

na. de Cōf.

da.

S. Ambrosius certè non dubitat af-
firmare, medicinæ præcepta, quibus
inhibentur ieiunia, orationes & me-
ditationes pugnare cum præceptis di-
uinis, & qui talibus medicinis vtuntur,
adimere sibi ea, quæ animæ sunt fru-
tuosa. vbi sine dubio loquitur de me-
dicinis, quibus nonnulli sola pruden-
tia carnis duce vtuntur, hoc est tantâ sa-
nitatis conseruandæ curam gerunt, vt
sine magna necessitate animæ omne
mortificationis aliorumq; exercitiõũ
spiritualium fructum adimant: quales
sunt illi, qui quoties paululum se ma-
le ffatos sentiunt, etiam Ecclesiæ iei-
unia preuaricantur, & diebus vetitis
sibi esum indulgent carniũ.

Ex his demum omnibus superest, vt
seruus Dei excerpit sibi normam &
formã, quam tenere debeat in tuenda
corporis sanitate ne in alterũ tendat ex-
tremũ, hoc est, vt ne sinat se ob leues
causas, vel exigua incommoda à san-
cto mortificationis exercitio dimoue-
ri. Nam, vt scribit S. Bernardus Si sani-
tati corporis sollicita prouidenda est cu-
iustodiã puritati cordis tanto sollicitior
est impendenda, quanto pars ista dig-
nior

De triplici

genero b.

ojo.

IN MORTIF. SERVAND. 194

nior esse conuincitur. Deinde, vt in hoc
biuio animam mortificādi, & corpus
tuēdi, potius inclinet in prius, id quod
quo vehementior sit inclinatio car
nis in sua commoda: nam & Aristote
les, licet gentilis, in suis Ethicis, mo
nuit, vt cum perdifficile sit attingere *Lib. 2. c. 9.*
virtutis medium, debere hominem
obseruare, in quā partem extremi per
sequendā procliuior sit, eoq; animad
uerso, contendere in eius contrarium,
& quod eo plus est addit, in hac re max
imē fugiendam voluptatem. Deniq;
quod seruus Dei ab amoris proprii frau
de liberior sit & securior, non fidat ni
mum suo iudicio, cū ferē, vbi de pro
prio negotio agitur, homines falli so
leant, sed primum supplex à Deo di
uinam lucem, cum desiderio id facien
di, quod diuinæ eius maiestati gratius
in iocatum fuerit, postulet: tum omni
puritate necessitatem suam Superio
ri, si habet, vel Patri spiritali exponat,
eorumq; iudicio & consilio acquies
cat, firma spe fretus se hoc medio in di
uinæ voluntatis notitiam deuenturū.
Adhęc seruus Dei hac in parte exclu
dat omnes inanes terrores infirmitatis

& morborum: nam, ut in alijs rebus, teste Scriptura, *providentia hominum incerta sunt*, ita maximè in hac materia; quod enim homo existimat valetudini suæ esse conveniens, sæpenterò noxiū est: quod verò noxiū idimprimis illi est salutare. Et experientia liber docet, quod qui plus equo sanitati tuæ dediti sunt, cū mortificationis detrimento, nunquam ad optatam sanitatem perueniant: cōtrà, qui mediocrem curam tantum, & moderationem, non neglectis consuetis mortificationis exercitijs, valetudini curandæ adhibent, veram tandem sanitatē obtineant. Imò exemplis multis probari posset, eos qui diligentissimi incutanda cuticula fuere, & nulla medicorum antidota neglexere, brevi vitam cum morte commutasse: cōtrà verò, sanctissimos quosque viros, qui severissimum abstinentiæ colendæ institutum arripuere, nullis laboribus in persolvendis divinis precibus pepercisse, & in decrepitam vsque ætatem vitam prorogavisse.

*S. Hieron. in
vita.*

S. PAVLVS eremita adolescentiam
suam

IN MORTIF SERVAND. 196

suam paucis dactylis aluerat, senectute vero tantum dimidiato pane, omnibusque humanis commodis destitutus ætatem extraxit in annum decimum tertium supra centesimum.

S. ANTONIVS humi cubans, & paucis *Athan. in eius vita.*
xillum panis & aquæ sub vesperam sumens de viribus corporis ad colendum Deum necessarijs nihil detraxit, & in centesimum quintum annum vitam produxit.

S. HILARTON in iuventute paucis *S. Hieron. in eius vita.*
caricis & herbis vixit, extremam vero ætatem vno pane hordeaceo traduxit, ac tandem tota vita in summa asperitate acta octogenarius animam Deo reddidit. His alijsque innumeris sanctis, qui omnia humanæ vitæ commoda neglexisse videntur, tamen Deus integram corporis incolumitatem ad præstanda sua nocturnis diurnisque horis officia, & cum ea longissimam ætatem concessit, vt his exemplis declararet, quàm grata fuerit continua illa carnis castigatio & mortificatio, nosque intelligeremus, tantum abesse, vt mortificationis studiosis Deus suo diuina auxilio desit, vt etiam vtramque

& animi & corporis incolumitatem liberalius promoueat. Neq; id eò dico, quo nos curam conuenientem & necessariam fanitati conseruandæ detrahimus, aut indiscretas mortificationes ad imitationem dictorum Sanctorum suscipiamus, cum eas anè improbauerimus, sed vt notatis his exèplis, vanos commentitiarum infirmitatù timores excutiamus, & desertis victoris extremis, duce & magistra discretionè, ad medium virtutis collineemus.

In hoc
tract. p. 3.
4.

CAPVT. VII.

*De alio mortificationis in p. sementis,
nempe quorundam Sanctorum ex-
emplis malè intel-
lectis.*

QUONIAM tenebrarum princeps capitali odio prosequitur studium sanctæ mortificationis, quippe per quam sua sede & habitatio ne, quæ est terra suauiter viuendum, pellitur: idcirco, sicut alibi sacrarum scripturarum testimonijs, perperam
de artu

Job 28.